SMERNICE

DELEGOVANÁ SMERNICA KOMISIE (EÚ) 2022/1326

z 18. marca 2022,

ktorou sa mení príloha k rámcovému rozhodnutiu Rady 2004/757/SVV, pokiaľ ide o zahrnutie nových psychoaktívnych látok do vymedzenia pojmu drogy

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami ([1]), a najmä na jeho články 1a a 8a,

keďže:

(1) Vedecký výbor Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA, centrum), ktorý bol 18 a 19 novembra 2021 rozšírený podľa postupu stanoveného v článku 5c ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1920/2006 ([2]), vypracoval v súlade s článkom 5c uvedeného nariadenia správy o posúdení rizika nových psychoaktívnych látok 2-(metylamino)-1-(3-metylfenyl)propán-1-ón (3-metylmetkatinón, 3-MMC) a 1-(3-chlórfenyl)-2-(metylamino)propán-1-ón (3-chlórmetkatinón, 3-CMC). Centrum predložilo správy o posúdení rizika Komisii a členským štátom 25. novembra 2021.

(2) Látky 3-MMC a 3-CMC sú syntetické katinóny so psychostimulačnými účinkami. Ide o deriváty katinónu blízko príbuzné metkatinónu (efedrónu) a mefedrónu (4-metylmetkatinónu; 4-MMC) a metkatinónu a 4-chlórmetkatinónu (4-CMC; klefedrónu) s podobnými psychostimulačnými účinkami. Katinón, metkatinón, mefedrón a 4-CMC podliehajú kontrole podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o psychotropných látkach z roku 1971.

(3) Látka 3-MMC je dostupná v Európskej únii minimálne od roku 2012 a bola zistená v 23 členských štátoch. Zdá sa, že po tom, čo v rokoch 2016 až 2018 poklesol počet zaistení tejto látky v Európe, sa 3-MMC opäť objavila, pričom v roku 2020 došlo k zaisteniu asi 740 kilogramov tejto látky vo forme prášku a v roku 2021 pokračoval jej dovoz, distribúcia a užívanie a došlo k jednému rozsiahlemu zaisteniu o niečo viac ako 120 kilogramov prášku na vonkajšej hranici Únie.

(4) Z informácií získaných pri zaisteniach a z odobratých vzoriek vyplýva, že látka 3-MMC sa zvyčajne vyskytuje na trhu s drogami vo forme prášku. Boli hlásené aj iné fyzikálne formy, ako sú tablety a kapsuly, ale v oveľa menšej miere. Príležitostne sa objavila aj vo forme tekutiny alebo ako rastlinný materiál či impregnovaný papier (tzv. blotter) obsahujúci 3-MMC.

(5) Päť členských štátov nahlásilo celkovo 27 úmrtí s potvrdeným vystavením látke 3-MMC. Štyri členské štáty ďalej informovali o 14 akútnych otravách bez smrteľných následkov s potvrdeným vystavením látke 3-MMC.

(6) Látka 3-CMC je dostupná v Európskej únii minimálne od roku 2014 a bola zistená v 23 členských štátoch. V rokoch 2020 a 2021 bolo zaistených približne 2 500 kilogramov 3-CMC vo forme prášku, čo predstavuje viac ako 90 % celkového množstva tejto látky zaisteného vo forme prášku od začiatku monitorovania 3-CMC v Európe.

(7) Z informácií získaných pri zaisteniach a z odobratých vzoriek vyplýva, že látka 3-CMC sa zvyčajne vyskytuje na trhu s drogami vo forme prášku. Boli hlásené aj iné fyzikálne formy, ako sú tablety a kapsuly, ale v oveľa menšej miere. Príležitostne sa objavila aj vo forme tekutiny alebo ako rastlinný materiál či impregnovaný papier (tzv. blotter) obsahujúci 3-CMC.

([1]) Ú. v. EÚ L 335, 11.11.2004, s. 8.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1920/2006 z 12. decembra 2006 o Európskom monitorovacom centre pre drogy a drogovú závislosť (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 1).

(8) Dva členské štáty nahlásili celkovo 10 úmrtí s potvrdeným vystavením látke 3-CMC. Jeden členský štát ďalej informoval o jednej akútnej otrave bez smrteľných následkov s potvrdeným vystavením látke 3-CMC.

(9) Z dostupných informácií vyplýva, že zatiaľ čo 3-MMC a 3-CMC sú zvyčajne predávané a vyhľadávané ako plnohodnotné stimulujúce drogy, aspoň čiastočne sa zdá, že tieto látky sa vyrábajú, dovážajú, distribuujú, predávajú a užívajú ako „legálna" náhrada kontrolovaných stimulantov vrátane amfetamínu, kokaínu a MDMA. Navyše ich možno pri predaji vydávať za iné drogy.

(10) Existuje len málo informácií o tom, že by bola do výroby, nelegálneho obchodu a distribúcie látok 3-MMC a 3-CMC v rámci Únie zapojená organizovaná zločinecká skupina. Existujú však informácie, ktoré naznačujú, že v súvislosti s oboma látkami dochádza k trestným činom, ako je nezákonný obchod, nedovolená výroba a ponuka.

(11) Z dostupných informácií vyplýva, že látky 3-MMC a 3-CMC sú vyrábané chemickými spoločnosťami mimo Únie a dovážané do Únie v priemyselnom meradle. Z obmedzených informácií okrem toho vyplýva, že časť výroby sa uskutočnila v nelegálnych laboratóriách v Európe.

(12) Látky 3-MMC a 3-CMC nemajú v Únii a zdá sa, že ani inde vo svete, uznávané využitie na účely humánnej alebo veterinárnej medicíny. Nič nenasvedčuje tomu, že by sa tieto látky dali použiť na akékoľvek iné účely než ako analytický referenčný štandard a vo vedeckom výskume.

(13) Zdravotné a spoločenské riziká spojené s látkami 3-MMC a 3-CMC sú pravdepodobne sčasti podobné rizikám, ktoré predstavujú iné blízko príbuzné syntetické katinóny a psychostimulanty, ktoré podliehajú medzinárodnej kontrole. Dostupné dôkazy a informácie o zdravotných a spoločenských rizikách, ktoré tieto látky predstavujú, poskytujú dostatočný dôvod na zahrnutie 3-MMC a 3-CMC do vymedzenia pojmu drogy. Zo správ o hodnotení rizika však vyplýva, že mnohé z otázok spojených s látkami 3-MMC a 3-CMC, ktoré vyplývajú z nedostatku údajov o rizikách pre zdravie jednotlivca, rizikách pre verejné zdravie a o spoločenských rizikách, by mohli byť zodpovedané prostredníctvom ďalšieho výskumu.

(14) Látky 3-MMC a 3-CMC nie sú uvedené v zozname látok podliehajúcich kontrole podľa Jednotného dohovoru Organizácie Spojených národov o omamných látkach z roku 1961 zmeneného protokolom z roku 1972, ani v zozname Dohovoru Organizácie Spojených národov o psychotropných látkach z roku 1971. Zatiaľ čo látka 3-CMC ešte nebola posudzovaná v rámci systému Organizácie Spojených národov, látka 3-MMC bola v novembri 2016 predmetom hodnotiaceho preskúmania, ktoré uskutočnil odborný výbor WHO pre drogovú závislosť, avšak toto preskúmanie neviedlo k jednoznačným záverom. Výbor nedokázal dosiahnuť konsenzus a namiesto toho odložil prijatie stanoviska a požiadal sekretariát, aby na nasledujúcom zasadnutí odborného výboru zorganizoval ďalšie hodnotiace preskúmanie látky 3-MMC. Ďalšie preskúmanie odborného výboru WHO pre drogovú závislosť týkajúce sa látky 3-MMC sa ešte neuskutočnilo. Od tohto hodnotiaceho preskúmania v roku 2016 nahlásili členské štáty závažné nové informácie, z ktorých vyplýva, že látka 3-MMC môže predstavovať zdravotné a spoločenské riziká na úrovni Únie, a preto je potrebné doplniť ju do vymedzenia pojmu drogy v práve Únie.

(15) Z informácií získaných pri zaisteniach orgánmi presadzovania práva, ku ktorým došlo v rokoch 2020 a 2021, vyplýva, že dostupnosť a potenciál šírenia látok 3-MMC a 3-CMC v rámci Únie sa v poslednom období zvýšili a že môžu byť významné. Informácie, ktoré sú k dispozícii, naznačujú, že konzumácia látok 3-MMC a 3-CMC spôsobuje poškodenie zdravia súvisiace s ich akútnou toxicitou a v prípade látky 3-MMC s možnosťou jej zneužívania alebo vzniku závislosti. Vzhľadom na nedostatok štúdií existuje neistota, pokiaľ ide o možnosť vzniku závislosti od látky 3-CMC a možnosť jej zneužitia. Táto ujma na zdraví sa považuje za život ohrozujúcu, pretože môže spôsobiť smrť alebo smrteľné zranenie, závažnú chorobu, závažnú telesnú alebo duševnú poruchu alebo šírenie chorôb vrátane prenosu vírusov prenášaných krvou, ako je hepatitída C a HIV. Tieto účinky sú porovnateľné s účinkami iných blízko príbuzných syntetických katinónov a psychostimulantov, ktoré podliehajú medzinárodnej kontrole, hoci si táto skutočnosť vyžaduje ďalšiu štúdiu.

(16) Dostupné informácie takisto naznačujú, že konzumácia látok 3-MMC a 3-CMC by mohla predstavovať spoločenské riziká a viesť k marginalizácii a zvýšenej zraniteľnosti. Zároveň môže predstavovať rozsiahlejšie riziko pre verejnú bezpečnosť, najmä v prípade jazdy pod vplyvom týchto látok.

(17) Pätnásť členských štátov kontroluje látku 3-MMC podľa vnútroštátnych právnych predpisov o kontrole drog, šesť členských štátov ju kontroluje podľa právnych predpisov o nových psychoaktívnych látkach a jeden členský štát ju kontroluje podľa iných právnych predpisov. Trinásť členských štátov kontroluje látku 3-CMC podľa vnútroštátnych právnych predpisov o kontrole drog, sedem členských štátov ju kontroluje podľa právnych predpisov o nových psychoaktívnych látkach a jeden členský štát ju kontroluje podľa iných právnych predpisov. Vzhľadom na to, že tieto vnútroštátne kontrolné opatrenia sú už zavedené, zahrnutie látok 3-MMC a 3-CMC do vymedzenia pojmu drogy, čím by sa tieto látky stali predmetom trestnoprávnych ustanovení o trestných činoch a sankciách, ako sú vymedzené v rámcovom rozhodnutí 2004/757/SVV, by pomohlo predísť vzniku prekážok pri cezhraničnom presadzovaní práva a justičnej spolupráci a prispelo by k ochrane pred rizikami, ktoré môže predstavovať ich dostupnosť a užívanie.

(18) Článkom 1a rámcového rozhodnutia 2004/757/SVV sa Komisii udeľuje právomoc prijímať delegované akty, aby sa umožnila rýchla a odborná reakcia na úrovni Únie v prípade výskytu nových psychoaktívnych látok zistených a nahlásených členskými štátmi, a to tak, že sa zmení príloha k uvedenému rámcovému rozhodnutiu s cieľom zahrnúť takéto látky do vymedzenia pojmu drogy.

(19) Keďže boli splnené podmienky a postup na uplatnenie právomocí prijať delegovaný akt, mala by sa prijať delegovaná smernica na účely zahrnutia látok 3-MMC a 3-CMC do prílohy k rámcovému rozhodnutiu 2004/757/SVV.

(20) Írsko je viazané rámcovým rozhodnutím 2004/757/SVV zmeneným smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2103 ([3]), a preto sa zúčastňuje na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

(21) Dánsko je viazané rámcovým rozhodnutím 2004/757/SVV v znení uplatniteľnom do 21. novembra 2018, ale nie je viazané smernicou (EÚ) 2017/2103. Preto sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice nezúčastňuje, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.

(22) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch ([4]) sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov.

(23) Rámcové rozhodnutie 2004/757/SVV by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmena rámcového rozhodnutia 2004/757/SVV

V prílohe k rámcovému rozhodnutiu 2004/757/SVV sa dopĺňajú tieto body 20 a 21:

„20. 2-(metylamino)-1-(3-metylfenyl)propán-1-ón (3-MMC) (*).

21. 1-(3-chlórfenyl)-2-(metylamino)propán-1-ón (3-CMC) (*).

(*) Delegovaná smernica Komisie (EÚ) 2022/1326 z 18. marca 2022, ktorou sa mení príloha k rámcovému rozhodnutiu Rady 2004/757/SVV, pokiaľ ide o zahrnutie nových psychoaktívnych látok do vymedzenia pojmu drogy (Ú. v. EÚ L 200, xx.xx.2022, s. 148).“

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2103 z 15. novembra 2017, ktorou sa mení rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV s cieľom zahrnúť nové psychoaktívne látky do vymedzenia pojmu drogy a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2005/387/SVV (Ú. v. EÚ L 305, 21.11.2017, s. 12).

([4]) Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

Článok 2

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 18. februára 2023. Znenie týchto opatrení bezodkladne oznámia Komisii.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli 18. marca 2022

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN